

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.**
Jilská 1, Praha 1
Tel./fax: 286 840 129
E-mail: gabriela.samanova@soc.cas.cz

Názory na podílení se občanů na rozhodování – únor 2011

Technické parametry

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost 2011, v11-02</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Region (Oblasti NUTS 2), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1069</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>PD.86, PD.89</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>17. března 2011</i>
<i>Zpracovala:</i>	<i>Gabriela Šamanová</i>

Do únorového šetření Centra pro výzkum veřejného mínění byla zařazena otázka zjišťující, ve kterých případech by se měli podle účastníků výzkumu na rozhodování podílet volení zástupci a ve kterých přímo občané.¹ Respondentům byla také předložena otázka, zda souhlasí či nesouhlasí s tím, aby byla v České republice vyhlášována referenda, ve kterých by občané mohli rozhodovat o všech významných celospolečenských otázkách.²

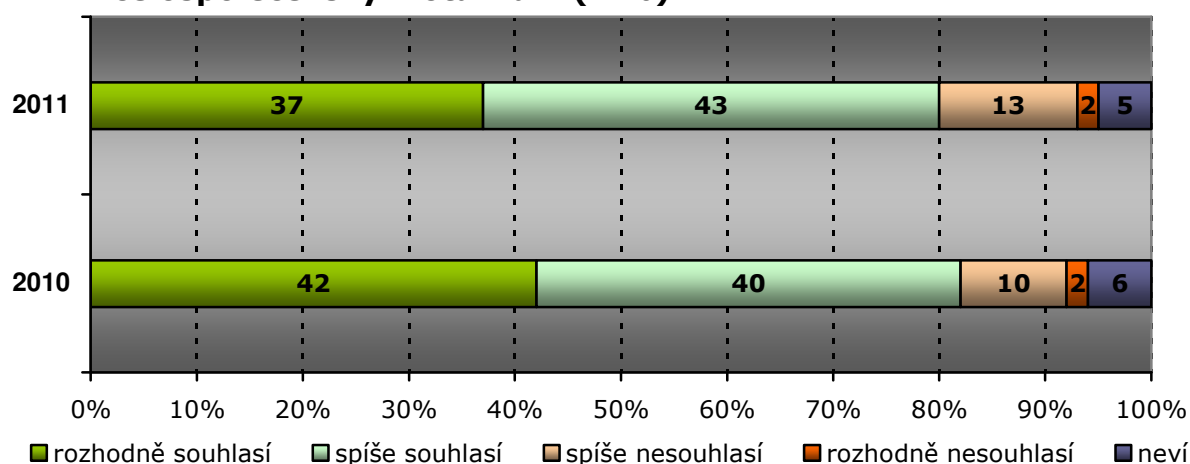
Stejně jako v předešlém výzkumu by převážná většina Čechů vyhlásování referend k významným celospolečenským otázkám uvítala. V únoru 2011 souhlas vyjádřilo „rozhodně“ 37 % a „spíše“ dalších 43 % oslovených občanů (pro

¹ Znění otázky: „Měli by podle Vás v následujících případech rozhodovat volení politici nebo přímo občané? O významných zákonech, o významných mezinárodních smlouvách, o významných celospolečenských otázkách, o významných místních otázkách.“

² Znění otázky: „Souhlasíte nebo nesouhlasíte s tím, aby v České republice byla vyhlášována referenda, ve kterých by občané mohli rozhodovat o všech významných celospolečenských otázkách?“

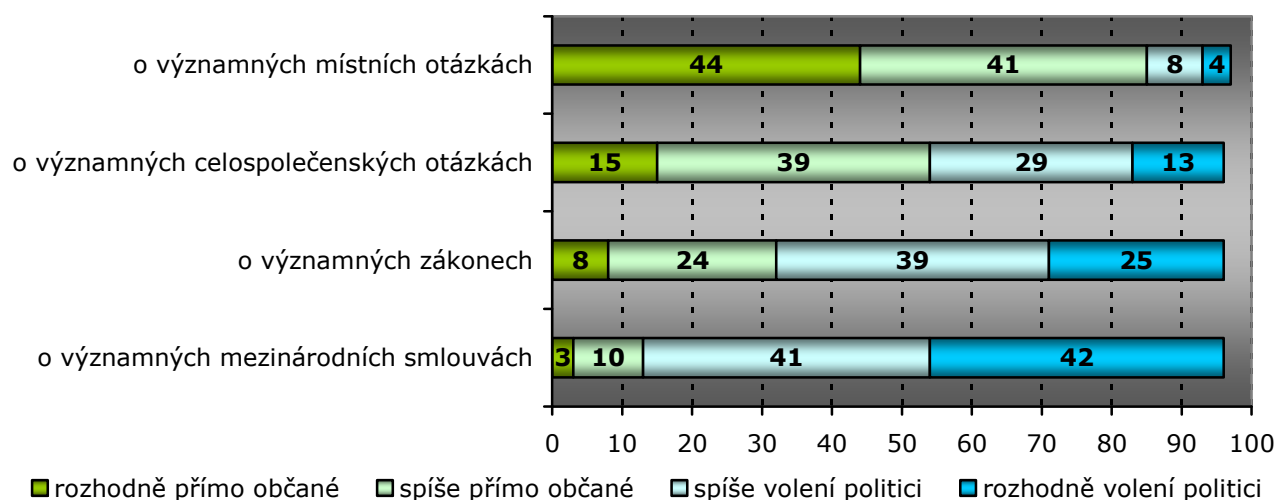
přehled výsledků viz graf 1). Přes naprosto většinový souhlas napříč všemi sociodemografickými skupinami, byly v rozložení odpovědí nalezeny některé statisticky významné rozdíly. S vyhlásováním referend ve srovnání s ostatními vzdělanostními skupinami častěji nesouhlasili lidé s maturitou a vysokoškolsky vzdělaní. Častěji také nesouhlasili lidé se subjektivně deklarovanou dobrou životní úrovní. Respondenti z nejstarší věkové kategorie (nad 60 let) častěji než ostatní skupiny dotázaných s vypisováním referend k významným celospolečenským otázkám souhlasili.

Graf 1: (Ne)souhlas s vyhlásováním referend k významným celospolečenským otázkám (v %)

V další části dotazníku se účastníci výzkumu vyjadřovali k tomu, zda mají o některých otázkách rozhodovat volení zástupci či přímo občané. Přesvědčivá většina dotázaných (85 %) se domnívá, že o místních otázkách by měli rozhodovat přímo občané (44 % rozhodně přímo občané, 41 % spíše přímo občané). V případě celospolečenských otázek by rozhodování nechalo na občanech 54 % respondentů (15 % rozhodně, 39 % spíše). Rozhodování o zákonech a mezinárodních smlouvách by většina oslovených občanů svěřila voleným zástupcům. Pro podrobný přehled výsledků viz graf 2.

Graf 2: Kdo by měl rozhodovat v následujících případech? (v %)

Pozn.: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „nevím“. Položky jsou řazeny sestupně podle dosaženého skóre odpovědí „rozhodně přímo občané“.

Rozložení odpovědí podle sociodemografických charakteristik částečně odpovídá předchozí otázce, lidé s dobrou životní úrovní častěji preferují svěřit rozhodování do rukou politikům, a to ve všech čtyřech zkoumaných případech. A naopak lidé se špatnou životní úrovní častěji upřednostňují, aby rozhodovali přímo občané. Vliv vzdělání se projevil u rozhodování o zákonech a mezinárodních smlouvách, kdy se vysokoškolsky vzdělaní lidé častěji přiklánějí k názoru, že o těchto věcech by měli rozhodovat volení zástupci.

Tab. 1: Kdo by měl rozhodovat v následujících případech? - vývoj (v %)

	únor 2010 občané/politici	únor 2011 občané/politici
o (významných) místních otázkách	81/15	85/12
o (významných) celospolečenských otázkách	53/41	54/42
o (významných) zákonech	19/76	32/64
o (významných) mezinárodních smlouvách	9/86	13/83

Pozn.: V roce 2010 byla otázka položena bez adjektiva „významný“ u všech položek. Rozdíly v četnostech u meziročního srovnání tak mohou být způsobeny touto změnou a nelze je přičítat pouze posunům v názorech občanů.